

БАТЛАВ: “Түмэн шувуут” ХК-ийн гүйцэтгэх захирал

/Ж.БОЛД/

**УЛААНБААТАР ХОТ, ХАН-УУЛ ДҮҮРГИЙН НУТАГТ ОРШИХ
“ТҮМЭН ШУВУУТ” ХК-ИЙН
“АГРОФИЙД ТЭЖЭЭЛИЙН ҮЙЛДВЭР” ТӨСЛИЙН
2020 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛСЭН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН**

Регистрийн дугаар: 2844753

ХЯНАСАН: Нийслэлийн Байгаль Орчны Газрын ХБОБНХ-ийн мэргэжилтэн

/Э.Жаргалсайхан/

БИЕЛЭЛТИЙГ ТАЙЛАГНАСАН: “Түмэн Шувуут” ХК-ийн Байгаль орчны асуудал хариуцсан ажилтан

/Ш.Алтантуяа/

УЛААНБААТАР ХОТ

2020 он

НЭГ. “ТҮМЭН ШУВУУТ” ХК-ИЙН “АГРО ФИЙД ТЭЖЭЭЛИЙН ҮЙЛДВЭР” ТӨСЛИЙН 2020 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

1.1. Компанийн товч танилцуулга

Төсөл хэрэгжүүлэгч:	“Түмэн шувуут” ХК
Компанийн улсын бүртгэлийн дугаар:	9010002006
Регистрийн дугаар:	2844753
Төслийн нэр:	Тэжээлийн үйлдвэр
Төслийн байршил:	Сонгинохайрхан дүүрэг, 21-р хороо, Хужиртын даваа, 361-ийн гарам
Төслийн хүчин чадал:	Цагт 8-10тн, өдөрт 100тн бүрэн найрлагат багсармал тэжээл үйлдвэрлэнэ
Ус хангамж:	Гүний худгийн усаар хангадаг.
Цахилгаан хангамж:	Төвийн шугам сүлжээнд холбогдсон.
Дулаан хангамж:	Усан халаалтын зуухаар халуун ус, дулаан үйлдвэрлэж хангадаг.

1.2. Байгаль орчны менежментийн тухайн жилийн төлөвлөгөөний гол зорилт

“Түмэн шувуут” ХК нь хариуцлагатай ногоон бизнесийг хөгжүүлж, байгууллагын ажилчид болон орон нутгийн иргэдийн аюулгүй байдал, эрүүл мэндэд хохирол учруулахгүй, байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг хамгийн бага түвшинд байлгах зорилт тавьж ажилладаг болно.

1.3. Байгаль хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлт

1.3.1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний биелэлт (Хүснэгт 1)

Сөрөг нөлөөлөл	Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэрэгжүүлсэн байдал	Зардал, төг
1. Агаар орчин				
Тоосжилт үүсэх, агаарын бохирдол үүсэхээс сэргийлэх	Үйлдвэрийн хашааны хог хаягдлыг тогтмол цэвэрлэх, мод тарих	Үйлдвэрийн эзэмшил талбайд	–Хог хаягдлыг тогтмол цэвэрлэдэг. –Үйлдвэрийн дотоод болон гадаад орчны зам талбайг засч сайжруулсан. –Одоогийн байдлаар нийт 500ш мод тарьсан байна.	Дотоод ажлын зардалд орсон
	Уурын зууханд сайжруулсан түлш ашиглах боломжийг судлах Яндангаар хаягдах утааны бохирдуулагч зөвшөөрсөн норм хэмжээг хянах, хэтэрсэн тохиолдолд зориулалтын шүүлтүүр тавих, солих	Халаалтын зуух	–Усан халаалтын зуухыг шинэчилсэн. Нийлүүлэлт, угсралтыг “Кинг сий инженер энд констракшн консалтинг групп” ХХК хариуцаж ажилласан. –“Нийслэлийн агаарын бохирдолтой тэмцэх газар”-т Зуухны утаанд хэмжилт хийлгэх тухай 2020.08.17-ны 355/2020, 2020.08.20-ны 366/2020 тоот албан хүсэлт гаргасан. Ачааллын улмаас хийгдээгүй байна.	БОМТ-г хэрэгжүүлэх УЗБ-ын зардалд орсон
	Агаарын бохирдлын хяналт мониторингийг тогтмол хийх	Үйлдвэр орчмын бүс		Хийгдээгүй

Сөрөг нөлөөлөл	Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэрэгжүүлсэн байдал	Зардал, төг
2. Хөрсөн бүрхэвч, ургамлан нөмрөг				
Хог хаягдал, техникийн шатах тослох материалаар бохирдуулах	Тээврийн хэрэгслийн засвар үйлчилгээг зориулалтын тогтоосон цэгт хийдэг байх	Үйлдвэрийн бүс	“Авто ойл” ХХК болон “Акума” ХХК-тай байгуулсан гэрээний дагуу автотээврийн хэрэгслийн засвар үйлчилгээг зориулалтын төвд хийлгэдэг болно.	21,795,000
Хатуу шингэн хог хаягдлаар хөрсний бохирдолт хордолт үүсэх	Хөрсний бохирдол үүсэхээс сэргийлж хогийн савыг нэмж байршуулах /ажилчдын байрны ойролцоо болон дотор орчинд/	Үйлдвэрийн бүс	Оффис, гал тогоо, ажилчдын хувцас солих өрөөний дэргэд хог ангилан ялгах сав хийж байршуулсан.	150,000
		Халаалтын зуух	Нүүрс хадгалах талбайг хашаажуулж, орчны тохижилтыг хийсэн	250,000
	Хатуу, шингэн хаягдлыг тогтмол хугацаанд зөөвөрлөн мэргэжлийн байгууллагаар ариутгал хийлгэх	Үйлдвэрийн бүс	Хуримтлагдсан үнсний хаягдлыг зөөвөрлөж орчныг цэвэрлэж үнс хуримтлуулах савыг шинээр хийж тавьсан.	120,000
			СХД-ийн Тохижилт, цэвэрлэгээ, үйлчилгээний ОНӨААТҮГ-тай хийсэн гэрээний дагуу улиралд 1-2 удаа тогтмол тээвэрлүүлж байна.	Хог хаягдлын төлөвлөгөөний зардалд орсон
3. Усан орчин				
Усны хэт их хэрэглээ	Усны төлбөр тогтмол төлөх	Тэжээлийн үйлдвэр	Ус ашиглах гэрээний дагуу жил бүр ус ашигласны төлбөр төлдөг.	50,000x12 =600,000
Хатуу шингэн хог хаягдлаар гүний усны бохирдолт хордолт үүсэх	Хог хаягдлыг ил задгай хаяхгүй байх, нэгдсэн хогийн цэгт хаядаг байх, тогтсон хугацаанд мэргэжлийн байгууллагаар зайлуулдаг байх	Үйлдвэрийн бүс	Үйлдвэрлэлийн бүсийн хог хаягдлыг тогтмол цэвэрлэдэг.	Хог хаягдлын төлөвлөгөөний зардалд орсон
	Химийн бодисын хаягдлыг тусгайлан хуримтлуулах		СХД-ийн Тохижилт, цэвэрлэгээ, үйлчилгээний ОНӨААТҮГ-тай хийсэн гэрээний дагуу улиралд 1-2 удаа тогтмол тээвэрлүүлж байна.	
	Нийлүүлэгч байгууллагад тогтмол хугацаанд өгч устгуулдаг байх		Хаягдал сав баглааг тусгайлан хуримтлуулж хадгалж байна.	
			Химийн хорт болон аюултай бодис нийлүүлэх тусгай зөвшөөрөл бүхий “Грийн Химистри” ХХК-нар химийн бодисын хаягдал сав, баглааг устгуулсан.	-
4. Ажилчдын эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагаа				
Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал	Ажиллагсдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хэрэглэлээр хангах	Нийт ажилтнууд	Нийт ажилтнуудад ажлын байрны онцлогоос хамааран жилд 1-2 удаа хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хослолыг давхардсан тоогоор 59 ажилтанд үнэгүй олгосон.	3,535,000
			Хамгаалах хэрэгсэл амьсгал хамгаалах маск, даавуун болон резин бээлий, малгай зэргийг 7 хоног бүр олгодог.	2,700,000
Эрүүл мэнд	Ажиллагсдыг	Нийт	Хүнстэй шууд харьцдаг нийт 17 ажилтныг	753,000

Сөрөг нөлөөлөл	Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэрэгжүүлсэн байдал	Зардал, төг
	эрүүл мэндийн хугацаат үзлэг, шинжилгээнд хамруулах	ажилтнууд	журмын дагуу хагас жил тутам, эрүүл мэндийн үзлэг, шинжилгээнд үнэ төлбөргүй хамруулсан.	
	Анхны тусламжийн хайрцаг байрлуулах	Ажлын байр	Нийт 4 ажлын байранд шинээр анхны тусламжийн хайрцаг байрлуулсан.	120,000
Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний нийт зардал:				30,023,000
Гүйцэтгэл:				91.7%

Зураг 1. Шинэ суурилуулсан халаалтын зуух, тэмдэг тэмдэглэгээ

Зураг 2. Нүүрс хадгалах талбай

Зураг 3. Үнс хуримтлуулах хогийн сав

Зураг 4. Хог ангилан ялгах сав

Зураг 5. Гал унтраах хэрэгсэл

Зураг 6. Хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хэрэглэл

1.3.2. Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөөний биелэлт

ШУА-н Газарзүй-Геоэкологийн хүрээлэнтэй хамтран “Мод, сөөгний тарьц, суулгацын өсөлт хөгжилтөд 100% Компост бордооны үзүүлэх нөлөөг тодорхойлох туршилт”-ыг хамтран гүйцэтгэж байна. Энэхүү туршилтын ажил нь урт хугацаанд үргэлжлэх бөгөөд 100% Компост бордоог нийт 5 төрлийн мод, бут, сөөгний тарьц ургуулахад ямар аргаар хэрэглэх нь илүү оновчтой гэдгийг тогтоох зорилготой.

Хүснэгт 2. Туршилт судалгааны дизайн

Туршилтын арга	Туршилтын хувилбар	Модны төрөл	Туршилтын арга	Туршилтын хувилбар	Модны төрөл
Хяналт	-		Хяналт	-	
Бордоог хүлэмжний субстрат хөрсөнд хуурайгаар хийж холих	I хувилбар 0.5кг/м ² II хувилбар 1.0кг/м ² III хувилбар 1.5кг/м ²	Хүлэмжид хайлаас, улиас, шар хуайсны тарьц ургуулах	Хөрсний өнгөн үед бордоог хуурайгаар хийж (10см гүнд) холих	I хувилбар 0.5кг/мод II хувилбар 0.75кг/мод III хувилбар 1.0кг/мод	Үхрийн нүд, шинэс
Хөрсний өнгөн дээр хуурай бордоо цацах	I хувилбар 0.5кг/м ² II хувилбар 1.0кг/м ² III хувилбар 1.5кг/м ²		Хөрсний өнгөн дээр хуурай бордоо цацах	I хувилбар 0.5кг/мод II хувилбар 0.75кг/мод III хувилбар 1.0кг/мод	
Бордооны уусмал бэлдэж услах	I хувилбар 0.5кг/м ² II хувилбар 1.0кг/м ² III хувилбар 1.5кг/м ²		Бордооны уусмал бэлдэж услах	I хувилбар 0.5кг/мод II хувилбар 0.75кг/мод III хувилбар 1.0кг/мод	
Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөөний нийт зардал:				150,000	
Гүйцэтгэл:				100%	

Зураг 7. 100% Компост бордооны туршилтын явц

1.3.3. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

“Тэжээлийн үйлдвэр” төслийн хувьд дүйцүүлэн хамгаалах төлөвлөгөө шаардлагагүй болно.

1.3.4. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

“Тэжээлийн үйлдвэр” төслийн хувьд нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө шаардлагагүй болно.

1.3.5. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт

“Тэжээлийн үйлдвэр” төсөл хэрэгжих бүс нутаг, түүний орчимд түүх, соёлын өв дурсгалууд илрээгүй тул түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө шаардлагагүй болно.

1.3.6. Осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

2020 онд үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааны явцад байгалийн гэнэтийн үзэгдэл, үйл ажиллагааны болзошгүй осол, эрсдэл гараагүй.

Хүснэгт 3. Осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт

№	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэрэгжүүлсэн байдал	Зардал, мян.төг
1	Химийн бодистой харьцаж буй ажилчдыг мэргэжлийн сургалтанд хамруулах, химийн бодисын хор аюулын мэдээлэл, бодистой ажиллах аюулгүй ажиллагааны талаар мэдлэгтэй болгох	Сорилт шинжилгээний лабораторийн ажилтнууд	Сорилт шинжилгээний лабораторийн 2 ажилтанг “Грийн химистри” ХХК-иас зохион байгуулсан “Химийн бодисын аюулгүй ажиллагаа” сургалтад хамруулсан.	160,000
2	Химийн бодис, урвалжийг хадгалах лабораторийн өрөөг стандартын дагуу тохижуулах, ашиглах, тогтмол хянах, сайжруулах	Сорилт шинжилгээний лабораторийн ажилтнууд	Химийн бодис урвалжуудаа ангиллын дагуу хуваан таних тэмдэглэгээ бүхий орчинд хадгалж байна.	-
3	Ажиллагсдыг химийн бодистой ажиллах хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хэрэгслээр бүрэн хангах, хэрэглэж хэвшүүлэх	Ажилтан	Лабораторийн ажилчдыг хамгаалах хувцасаар бүрэн хангахаас гадна, нэг удаагийн бээлий, амьсгал хамгаалах маск, хор саармагжуулах бүтээгдэхүүнээр хангадаг.	720,000
4	Химийн бодис асарч алдагдах, ажиллагсад хордох, бэртэх гэмтэх, галын аюулын үед бодисыг хураан авах сав, хүрз, хоргүйжүүлэх саармагжуулах бодис урвалж, яаралтай тусламжийн эмийн сан, гал унтраах багаж хэрэгсэл, нөөц бололцоог бэлэн байлгах	Сорилт шинжилгээний лаборатори	Ажлын байр бүрт анхны тусламжийн эмийн сан, гал унтраах хор, галын сараа зэрэг аюулгүй ажиллагааны үед хэрэглэх материал, хэрэгслүүд бүрэн байршуулсан.	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний зардлаар
5	Химийн бодисын үлдэгдэл, сав баглаа боодлын хаягдлыг зохих журмын дагуу зайлуулах	Сорилт шинжилгээний лаборатори	Химийн хорт болон аюултай бодис нийлүүлэх тусгай зөвшөөрөл бүхий “Грийн Химистри” ХХК-иар химийн бодисын хаягдал сав, баглааг устгуулсан.	Гэрээт ажлын дүнгээр
6	Эрсдэлийн сан үүсгэх	Төслийн хэмжээнд	Эрсдлийн санд тусгасан 500,000 төгрөгийг зарцуулаагүй.	-
Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал:				880,000
Гүйцэтгэл:				100%

“Түмэн шувуут” ХК нь түүхий эд, бэлэн бүтээгдэхүүний чанарын хяналтын химийн лабораторид сорилт, шинжилгээний зориулалтаар 50 орчим төрлийн бодис, урвалж ашигладаг бөгөөд химийн бодис урвалж, лабораторийн тоног төхөөрөмж, дагалдах хэрэгсэл ханган нийлүүлэгч “Грийн Химистри” ХХК-тай хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулж шаардлагатай химийн бодис урвалжийг цаг тухайд нь худалдан авдаг болно.

Зураг 8. Сорилт шинжилгээний лабораторид ашигладаг химийн бодис, урвалжийн хадгалалт

1.3.7. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт (Хүснэгт 4)

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэрэгжүүлсэн байдал	Зардал, төг
1	Хатуу хог хаягдлыг тээвэрлүүлэх, устгах	Тэжээлийн үйлдвэр	СХД-ийн Тохижилт, цэвэрлэгээ, үйлчилгээний ОНӨААТҮГ-тай хийсэн гэрээний дагуу улиралд 1 удаа тогтмол тээвэрлүүлж байна.	125,000×4 =500,000
			Хуримтлагдсан үнс тээвэрлүүлж зайлуулсан	600,000
2	Шингэн хаягдлыг тээвэрлүүлэх, устгах		Бохир сорж зайлуулдаг зориулалтын тээврийн хэрэгслийг дуудаж тухай бүрт зайлуулдаг.	660,000
3	Үйлдвэр орчмын ил задгай хог хаягдлыг түүж цэвэрлэх	Үйлдвэрийн бүс	Ил задгай хог хаягдлыг тухай бүр цэвэрлэж зайлуулдаг.	-
Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал:				1,760,000
Гүйцэтгэл:				100%

1.3.8. Тухайн жилийн БОМТ-г хэрэгжүүлэх удирдлага, зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт (Хүснэгт 5)

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хамрах хүрээ	Хэрэгжүүлсэн байдал	Зардал, төг
1	Байгаль хамгаалах ажлын төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх	Тэжээлийн үйлдвэр	БОМТ-ний 2020 оны төлөвлөгөөний дагуу холбогдох арга хэмжээнүүдийг хэрэгжүүлсэн	Үйл ажиллагааны зардалд орсон
2	Халаалтын зуухны түлшийг сайжруулсан түлшээр орлуулах боломжийг судлах	Халаалтын зуух	Усан халаалтын зуухыг шинэчилсэн. Нийлүүлэлт, угсралтыг “Кинг сий инженер энд констракшн консалтинг групп” ХХК хариуцаж ажилласан.	23,000,000
3	Үйлдвэрийн ажилтнуудыг хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалтанд тогтмол хамруулах, чадавхижуулах	Нийт ажилтнууд	1-р улиралд Тэжээлийн үйлдвэрийн удирдах шатны ажилтнуудад “ҮОХХ-г судлан бүртгэх” тухайн сургалт зохион байгуулагдсан. 11-р сард “Галын тактикийн сургуулилт” зохион байгуулахаар төлөвлөсөн боловч Хорио цээрийн дэглэмийн улмаас хойшлогдсон байна.	1,063,930
4	Шаардлагатай үед хэрэглэх иж бүрэн эмийн санг заавартай нь байрлуулах, тогтмол хугацаанд нөхөн сэлбэх	Ажлын байр	Үйлдвэрийн байр, бусад ажлын байрыг бага оврын 34 галын хор, том зөөврийн 2 гал унтраах хэрэгслээр бүрэн тоногдосон.	620,000
5	Ажлын байр, зам талбайд ХАБЭА-н ба замын хөдөлгөөний дүрмийн тэмдэг, дохио, санамжуудыг хийж тавих	Үйлдвэрийн хашаа дотор	Анхааруулах самбар, аюулгүйн бүс тогтоох тууз, галын салбар зэргийг үйлдвэрийн хэсэгт байрлуулсан.	157,500
Удирдлага, зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний нийт зардал:				24,841,430
Гүйцэтгэл:				100%

Зураг 9. Галын хор суурилуулсан байдал

1.3.9. Тухайн жилийн БОМТ-ний хэрэгжилтийг нөлөөллийн бүсэд оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлт

“Түмэн Шувуут” ХК нь 2019 оны 1-р сард хувьцаа гаргаж Хувьцаат компани болсон бөгөөд энэ ажлын хүрээнд олон нийтэд компанийн үйл ажиллагааг танилцуулах ажлыг 2020 онд олон удаагийн давтамжтай хийж гүйцэтгэсэн болно.

1.4. Орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөр

Хүснэгт 6. Орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөр

№	Хяналт шинжилгээний дээж		Дээж авсан цэг	Давтамж	Шинжилгээ хийлгэсэн байгууллага	Зардал, төг
1	Агаар	Агаарын найрлага, чанар	Ажлын байр	Жилд 1 удаа	Албан хүсэлт гаргасан. Ачаалал ихтэйн улмаас хийгдээгүй байна.	-
2	Хөрс	Хөрсний химийн үндсэн шинж, хөрсний механик бүрэлдэхүүн, хүнд метал	Үйлдвэрийн ойр орчмоос	Жилд 1 удаа	“Инженер геодези” ХХК Хөрс судлалын итгэмжлэгдсэн лаборатори	22,000
3	Ус	Усны ерөнхий үзүүлэлтүүд	Гүний худагас	Жилд 2 удаа	НМХГ, Төв лаборатори	104,400
					“Монгол-Ус” ТӨҮГ-ын Усны хяналтын лаборатори	49,000
4	Ажлын байр	Агаарын чанар, найрлага	Ажлын байр	Жилд 1 удаа	МХЕГ-ын ХАБҮЛЛ	177,000
Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн нийт зардал:						352,400
Гүйцэтгэл:						80%

Хүснэгт 7. Хөрсний агрохимийн шинж

Дээжийн нэр	pH	ЦДЧ, dsm	Давс, %	Ялзмаг, %	CaCO ₂ , %	Шингээгдсэн сууриуд, мг-экв/100гр			Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100гр	
						Ca+Mg	Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O
Өнгөн хөрс	8.5	0.086	0.04	3.17	0.66	22.3	12.7	9.6	3.0	23

Хүснэгт 8. Хөрсний физик шинж

Дээж	Хөрсний механик ширхэгүүд %-иар, ширхэгийн хэмжээ мм-ээр						
	1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Өнгөн хөрс	21.9	31.8	19.3	6.3	10.2	10.6	27.1

Хүснэгт 9. Цэвэр усны химийн найрлага

№	Шинжилсэн үзүүлэлт, хэмжих нэгж	Зөвшөөрөгдөх хэмжээ MNS 0900:2018	Худгийн ус
1	pH усан орчин	6.5-8.5	7.07
2	Ерөнхий хатуулаг, мг-экв/л	<7.0	6.12
3	Хлорид (Cl ⁻), мг/л	<350.0	28.36
4	Нитрит (NO ₂ ⁻), мг/л	<1.0	0
5	Нитрат (NO ₃ ⁻), мг/л	<50.0	7.80
6	Төмөр (Fe ³⁺), мг/л	<0.3	0
7	Сульфат (SO ₄ ²⁻), мг/л	<500.0	43.17
8	Фтор (F ⁻), мг/л	<0.7-1.5	0.61
9	Фосфат (PO ₄ ³⁻), мг/л	<3.5	0
10	Бичил биетний ерөнхий тоо	<100/мл	1
11	Халуунд тэсвэртэй гэдэсний савханцар эширехи коли /E.coli/	0/100мл	Илрээгүй
12	Гэдэсний бүлгийн эмгэг төрөгч салмонелла /Salmonella spp/	0/25мл	Илрээгүй

Хүснэгт 10. Цэвэр усны химийн найрлага

№	Шинжилсэн үзүүлэлт, хэмжих нэгж	Зөвшөөрөгдөх хэмжээ	Худгийн ус
1	pH усан орчин	6.5-8.5	8.02
2	Цахилгаан дамжуулах чанар, мСм/см	<1.0	0.665
3	Ерөнхий хатуулаг, мг-экв/л	<7.0	5.92
4	Кальци (Ca ²⁺), мг/л	<100.0	66.13
5	Магни (Mg ²⁺), мг/л	<30.0	31.86
6	Карбонат (CO ₃ ⁻), мг/л	-	0.0
7	Хлорид (Cl ⁻), мг/л	<350.0	31.2
8	Гидрокарбонат (HCO ₃ ⁻), мг/л	-	366.0
9	Нитрит (NO ₂ ⁻), мг/л	<1.0	0.0
10	Нитрат (NO ₃ ⁻), мг/л	<50.0	8.40
11	Төмөр (Fe ³⁺), мг/л	<0.3	0.02
12	Сульфат (SO ₄ ²⁻), мг/л	<500.0	46.02
13	Хуурай үлдэгдэл (TDS), мг/л	<1000.0	429.0
14	Натри+Кали (Na ⁺ , K ⁺), мг/л	<200.0	44.16
15	Аммони (NH ₄ ⁺), мг/л	<1.5	0.30

Хүснэгт 11. Ажлын байрны агаарын чанар

№	Хэмжилт хийсэн цэг, Ажлын байр	Азотын давхар исэл NO ₂ , мг/м ²	Хүхэрлэг ангидрид SO ₂ , мг/м ²	Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл CO, мг/м ²
Зөвшөөрөгдөх хэмжээ MNS 4990:2015		2	10	20
1	Хяналтын өрөө	0.379	0.187	1.898
2	Савлагааны хэсэг	0.375	0.186	3.747
3	Жор найруулах хэсэг	1.672	-	3.716
4	Сорилт шинжилгээний лаборатори	0.379	-	-
4.1	Шинжилгээний өрөө	0.189	-	1.896

1.5. БОМТ-ний гүйцэтгэл ба нийт зардал

“Түмэн шувуут” ХК-ийн “Агро фийд тэжээлийн үйлдвэр” төслийн 2020 оны БОМТ-ний гүйцэтгэл 95.2% байна.

Хүснэгт 12. БОМТ-ний гүйцэтгэл

№	Төлөвлөгөөнүүд	Гүйцэтгэл, хувь
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	91.7
2	Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө	100
3	Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	100
4	Тухайн жилийн БОМТ-г хэрэгжүүлэх Удирдлага, зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	100
5	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	100
6	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	80
Гүйцэтгэл:		95.2

“Түмэн шувуут” ХК нь 2020 онд “Агро фийд тэжээлийн үйлдвэр” төслийн БОМТ-г хэрэгжүүлэхэд нийт 57.4сая төгрөг зарцуулсан байна.

Хүснэгт 13. БОМТ-ний нийт зардал

№	Төлөвлөгөөнүүд	Зардал, сая.төг
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	30.02
2	Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө	0.15
3	Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	0.88
4	Тухайн жилийн БОМТ-г хэрэгжүүлэх Удирдлага, зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	24.84
5	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	1.76
6	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	0.35
Нийт зардал:		58.0

ХАВСРАЛТЫН ЖАГСААЛТ

1. “Түмэн шувуут” ХК-ийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээний хуулбар
2. ШУА-ийн Газарзүй, геоэкологийн хүрээлэнгийн “ТГХ-ийн мод үржүүлгийн газарт органик бордоог турших судалгааны хүрээнд хамтран ажиллах гэрээ”-ний хуулбар
3. СХД-ийн Татварын хэлтэс, “Улаанбаатар шинэчлэл” ХХК-ийн “Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийг хураах, тээвэрлэх гэрээ”-ний хуулбар
4. “Ариун сан нар” ХХК-тай байгуулсан “Ахуйн шавж, мэрэгч, халдваргүйжүүлэлтийн чиглэлээр Хамтран ажиллах гэрээ”-ний хуулбар
5. Инженер геодези ХХК. Хөрсний судлалын лаборатори. Хөрсний задлан шинжилгээний 20/3203 тоот сорилтын дүнгийн хуулбар
6. НМХГ-ын улсын байцаагчийн 2020.01.31-ний өдрийн 02-03-085/34 тоот Цэвэр усны шинжилгээний дүнгийн тухай дүгнэлтийн хуулбар
7. “Монгол-Ус” ТӨҮГ. Усны хяналтын лаборатори. Цэвэр усны химийн шинжилгээний дүнгийн хуулбар
8. МХЕГ-ын ХАБҮЛЛЛаборатори. Хөдөлмөрийн нөхцөлийн хэмжилт, шинжилгээний төвийн 52 тоот хэмжилтийн дүнгийн хуулбар